

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM pro předškolní vzdělávání s názvem **„ZPÍVEJME SI, ZPÍVEJME“**

pro školní rok 2017/ 2020

MATEŘSKÁ ŠKOLA SLUNÍČKO

Revoluční 197, Velké Losiny, 788 15

a

MATEŘSKÁ ŠKOLA VEVERKA

Lázeňská 237, Velké Losiny, 788 15

Zpracovaly: Ivona Kolínková, vedoucí MŠ Veverka
Dana Machů, vedoucí MŠ Sluníčko
s kolektivem zaměstnanců

Schváleno školskou radou dne 31. 8. 2017

Obsah

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE	- 3 -
2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	- 3 -
3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ	- 4 -
4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ	- 11 -
5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	- 12 -
6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH	- 14 -
7. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A DĚTÍ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH	- 32 -
8. EVALUAČNÍ SYSTÉM.....	- 33 -
9. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET.....	- 35 -

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE

Název školy	Mateřská škola Veverka
Adresa	Lázeňská 237, Velké Losiny, 788 15
Telefon	583 248 446
E- mail	kolinkova@skolalosiny.cz
Webové stránky	www.skola-velke-losiny.cz
IČO	709 40 045
Vedoucí	Ivona Kolínková
Ředitel	Mgr. Jiří Ševčík
Zřizovatel	Obec Velké Losiny, Rudé armády , 788 15

Název školy	Mateřská škola Sluníčko
Adresa	Revoluční 197, Velké Losiny, 788 15
Telefon	583 248 442
E- mail	machu@skolalosiny.cz
Webové stránky	www.skola-velke-losiny.cz
IČO	709 40 045
Vedoucí	Dana Machů
Ředitel	Mgr. Jiří Ševčík
Zřizovatel	Obec Velké Losiny, Rudé armády, 788 15

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola Veverka se v roce 1987 přestěhovala do vilové budovy v centru části obce Velké Losiny. Od 1. září 2002 spadá pod organizaci ZŠ a MŠ Velké Losiny.

Škola se nachází v lázeňské lokalitě s přilehlým parkem nedaleko lesního ekosystému a v blízkosti potoka Losinky. Děti zde tráví mnoho času v období od podzimu do jara. Za

školou se rozprostírá přilehlá zahrada s moderními herními prvky a altánem z r.2015, který využíváme v nepříznivém počasí.

V roce 2015 došlo k rekonstrukci mateřské školy. Proběhlo zateplení budovy, výměna oken, nahození vnějšího pláště. V umývárkách se měnilo sociální zařízení. V roce 2016 se realizovala pokládka podlahové krytiny v celé budově a ve třídách byl na míru vyroben nový nábytek a obložení na radiátory. Do třídy logopedie se v r. 2017 nainstalovala interaktivní tabule.

Mateřská škola Sluníčko byla zřízena a otevřena 1. října 1945 s počtem dětí 25. Do té doby byla majetkem soukromé osoby. Během let 1945-1984 došlo k některým úpravám budovy jako izolace celé budovy, výměna střechy, omítka budovy, výměna dveří, zabudována nová umývadla, instalace bojleru na teplou vodu, položené dlaždice v umývárce, výměna dřevěného schodiště za betonové, vybudování ústředního topení, plynofikace.

V roce 2012-2014 došlo k vybudování nové mateřské školy a během letních prázdnin zabudování některých hravých prvků – kolotoč, pérák, houpačka hnízdo, kyvadlový houpačka, výměna dvou pískovišť. Následující rok na jaře 2015 se rodiče zapojili do úpravy zahrady - vyměnili a natřeli plot od cesty, zabudovali hravé lavičky, skluzavku na upraveném kopci, natřely se a smontovaly dva domečky, opravili tabule na kreslení, vyrobili a navrtali police v garáži a stojany na kola. V roce 2017 během letních prázdnin byla vystavěna pergola s krytinou nad vydlážděnou částí u vedlejšího vchodu a garáže.

Dvojtřídní mateřské školy s kapacitou 50 dětí mají k dispozici přízemí a 1. patro.

Třídy jsou rozděleny podle věku na starší a mladší. MŠ využívá výchovně vzdělávací prvky programu Začít spolu, kde si děti svobodně volí činnost, která jim není vnucována zvenčí, nýbrž vychází z jejich potřeb. Učitelky respektují spontánní vývoj dítěte, intenzivně podněcují jeho volbu a připravují mu optimální podnětné prostředí s cílem připravit dítě k vlastnímu vidění světa a v respektování vidění světa druhých.

Vedeme děti k návyku smysluplného trávení volného času, počínajíc výběrem kulturních akcí, přes upevňování pracovních návyků, k pohybovému vyžití a k mnoha různorodým činnostem. Nad rámec bohatého vzdělávacího programu jsou v odpoledních hodinách organizovány další zájmové aktivity v podobě kroužků – flétna, angličtina, kroužek pro předškoláky... Děti se mohou účastnit plaveckého a lyžařského výcviku, vodních hrátek v Therme parku, keramického tvoření a sportovních aktivit v tělocvičně v ZŠ.

MŠ klade důraz na úzké vzájemné vztahy mezi dětmi, zaměstnanci a rodiči. Spolupráce s rodinou je rozvíjena především při společných tvořivých posezeních, při oslavách lidových tradic a besídkách pro rodiče. Tyto a podobné akce napomáhají adaptaci dětí v MŠ a přispívají k sounáležitosti rodin.

Nově zajíždíme úzkou spoluprací mezi oběma MŠ Sluníčko a Veverka a to ve všech ohledech. Spolupodílíme se na tvorbě ŠVP, sjednocujeme výchovně vzdělávací působení a program, realizujeme společné školní akce s rodiči.

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Věcné podmínky MŠ

MŠ jsou vybaveny novým estetickým nábytkem s otevřeným přístupem k hračkám a pomůckám. Děti mají k dispozici standardní hračky a didaktické pomůcky, které bychom chtěli obohatit o hračky rozvíjející z přírodních materiálů. Ve třídách jsme vytvořili herní

a pracovní koutky. Nábytek odpovídá antropometrickým požadavkům. Svršky děti ukládají do postarších otevřených skříněk v šatně v přízemí. Uvítali bychom skříňky nové s horními dvířky a širšími příčkami. Ve třídách máme piano, varhany, věž, radiomagnetofon s kvalitními CD, dětskou knihovnu.

Třídy slouží zároveň jako i ložnice a jídelna. Z tohoto důvodu si zde děti nemohou nechávat své výtvary či rozdělané činnosti na později. Do budoucna by to řešila stálá ložnice v podkroví. Každodenní manipulace s kovovými lehátky je hmotnostně i technicky náročná, vhodnější by byla lehátka duralová.

Celá MŠ je vymalovaná v pastelových barvách. Děti se aktivně podílejí na celoroční výzdobě vnitřních prostor i na výzdobě školní zahrady.

Zahrada se pyšní množstvím herních dřevěných prvků (kolotoč, houpačky, horolezecká dráha se skluzavkou, dvě pískoviště) a především novým prostorným altánem vybaveným stolečky a židličkami, kuchyňskými a dílenským koutky, hračkami. Zde děti mají herní vyžití zejména při nevhodných meteorologických podmínkách.

Celé prostředí MŠ vyhovuje bezpečnostním a hygienickým normám.

Dbáme na kvalitní výbavu provozního zázemí školy (dle možností). Vlastníme 2 notebooky, tiskárnu, kopírku, interaktivní tabuli, hifi-věž.

Záměry

Pořídit nová duralová lehátka pro snadnou manipulaci, peřinky a polštářky z mikrovlákna, pevné matrace. Zbudovat stálou ložnici v podkroví. Šatnu vybavit prostornějšími skříňkami s částečným zakrytím.

Životospráva

Prosazujeme zdravý životní styl ve všech jeho formách.

V oblasti stravování pravidelně na poradách vedení konzultujeme s vedoucí kuchyně skladbu a složení jídelníčku. Svačinky jednou denně obsahují celozrnné pečivo, luštěninové či zeleninové pomazánky, mléko. Každý den bývá zařazena čerstvá zelenina či ovoce. Rodiče mají možnost se k jídelníčku vyjadřovat zápisem do sešitu stravy vyvěšený v šatně.

Jejich připomínky tlumočíme na poradách a hledáme společná řešení. Vycházíme vstříc rodičům, kteří mají děti s dietou nebo alergií. Po dohodě se školní jídelnou se dětem strava upravuje. Dětem s bezlepkovou dietou mohou rodiče donášet stravu z domova, kterou zde jen ohřejeme.

Nezapomínáme na pitný režim, který mají děti celodenně k dispozici. Ve třídách stojí Aquaprogram, kdy si děti mohou kdykoliv načerpat čistou vodu.

Dětem vštěpujeme správné stravovací návyky, kulturu a čistotu při stolování. Starší děti si připravují svačiny samy, po ochutnání se samy rozhodnou, co si vyberou. V žádném případě děti nenutíme jíst, co jim nechutná, ale nenásilnou a hravou formou je vedeme k poznatkům, co je zdravé a pro náš organizmus prospěšné. Před jídlem i po něm upevňujeme zásady správné hygieny, čištění zubů po obědě.

Dětem v průběhu dne zajišťujeme pravidelný rytmus a řád, který je zároveň natolik flexibilní, že dovoluje reagovat na aktuální potřeby dětí, včetně způsobu a délky odpočinku.

Vybavení, organizace dne a vzdělávací program dětem poskytují mnoho příležitostí k různorodým pohybovým aktivitám uvnitř i vně MŠ. Věnujeme pozornost vhodnému oblečení dětí v MŠ i při pobytu venku, a to proto, aby nebyly omezeny v pohybu a byly

chráněny proti chladu či přehřátí.

Všichni zaměstnanci i externí pracovníci jsou vedeni k tomu, aby na děti působili jako vzor v dodržování zásad zdravého životního stylu.

Záměry

Nadále spolupracovat s vedoucí školní kuchyně. V koutku Vaření používat zdravější varianty ingrediencí. Seznamovat a nenásilně vést děti k ochutnávání zdravých potravin.

Psychosociální podmínky

Snahou všech zaměstnanců je vytvořit každému dítěti prostředí jistoty, důvěry, pohody a bezpečí tak, aby ve své identitě nebylo zpochybněno, cítilo se v MŠ spokojené a navštěvovalo ji rádo. Preferován je partnerský vztah dospělý – dítě, jakož i zaměstnanec a rodič.

Každému nově přijatému dítěti je věnována zvláštní pozornost tak, aby vstřícný přístup napomohl jeho zadaptování a pravidelné docházce. Po dohodě s rodiči spočívá v pružném přizpůsobování se jeho potřebám a doporučeno bývá postupné prodlužování pobytu dítěte v MŠ. Rodiče nově přijatých dětí již mohou od června do konce školního roku navštěvovat MŠ v odpoledních hodinách jako adaptaci dítěte do nového prostředí.

Všichni zaměstnanci se snaží, aby každé dítě v MŠ pociťovalo laskavost, přátelství, sounáležitost a náklonnost, uznání a úctu a aby mělo prostor pro seberealizaci. Každodenní rituál v komunitním kruhu umožňuje zklidnění, ztišení a koncentraci na sebe.

Tento rituál rovněž napomáhá sounáležitosti ke skupině, k překonávání strachu a sociální nejistoty, k posilování důvěry v sebe sama a k vnitřní jistotě.

Všichni zaměstnanci dbají, aby každé dítě mělo rovnocenné postavení v kolektivu, aby žádné z nich nebylo preferováno, nebo naopak diskriminováno, ponižováno či zesměšňováno. Manipulace s dítětem v jakékoliv podobě ze strany zaměstnanců a komunikaci, kterou by dítě mohlo pociťovat jako násilí, jsou nepřijatelné.

Děti se učí vyjadřovat svůj nesouhlas, pocity nelibosti společensky přijatelným způsobem, taktéž odmítnutí směrem k dětem i dospělým (prevence patologických jevů), a současně při tom získávat jistotu, že budou laskavě a vstřícně přijímány, i když nebudou naplňovat očekávání druhých. Tyto informace dětem nenásilně poskytujeme prosocionálním směrem vzájemného soužití tak, aby je pochopily a procítily. Děti vedeme k přátelské pomoci a podpoře. Ve spontánních hrách a aktivitách mají dostatek prostoru k sociálním kontaktům. Upevňujeme v nich citlivý vztah ke všemu živému (praktickými činnostmi v koutcích, při pobytech v přírodě, ekologických aktivitách).

Ve všech činnostech respektujeme čas a prožitek dětí tak, aby měly dostatek prostoru a nebyly vytrhovány ze souvislostí. Mají možnost rozdělané činnosti dokončit později. Nezapomínáme na dětský humor a legraci.

Organizace

Prostorové a dispoziční podmínky školy nejsou optimální, nicméně kompenzace tohoto stavu spočívá v promyšleném plánování činností v koutcích dle náročnosti a potřeby zvýšeného dozoru. Velmi nám pomáhá účast a spolupráce asistenta pedagoga. Výběr her a činností v méně přehledných koutcích jsou vybaveny materiály a pomůckami tak, aby realizace těchto aktivit byla zábavná, nápaditá a originální. Jedinou podmínkou je dodržování stanovených, dětem srozumitelných organizačních a bezpečnostních zásad a s dětmi vytvořených „pravidel soužití“ (viz vnitřní dokumenty školy), kterými se učí

toleranci, vlastním postojům, dohodě a respektování druhých. Touto prostupností školy jsou vytvářeny příznivé podmínky pro přirozená setkávání a pro posilování vztahů uvnitř dětského společenství.

Organizace tříd, postavená na jednotlivých pravidlech, se nepatrně liší vzhledem k věkovým skupinám dětí ve třídách, zejména délkou časového prostoru. Děti v Sovičkách jsou vedeny k maximální samostatnosti všech potřeb (např. příprava stolování, nalévání tekutin, mazání pečiva, příprava na činnosti v koutcích, jejich následný úklid, ustýlání postýlek). Dítě ví, že když něco nezvládá, má oporu v kamarádech a učitelce.

Pedagogové se aktivně i pasivně věnují dětem v průběhu celého dne a podporují je v nápadech a aktivitách. Připravují jim vhodné prostředí a pomůcky, a to aktuálně a včas. Činnosti probíhají v malých, středních i velkých skupinách. Svobodné rozhodování však dětem dovoluje, aby se jich neúčastnily.

Mohou se uchýlit do svého zákoutí klidu či některého prostoru školy. Respektuje se tím individualita dítěte a zajišťuje soukromí, vnitřní klid a bezpečí.

Zavedený funkční řád se opírá o vnitřní pravidla školy, která nejsou svazující, naopak jsou nastavena tak, aby dovolovala pružnou organizaci života v celé MŠ i s ohledem na specifika života rodin v lokalitě (pozdější příchody do MŠ). Rámcově stanovený režim dne zajišťuje vhodné střídání aktivit a odpočinku, současně umožňuje reagovat na okolnosti (slavení narozenin, výlet, divadlo, adaptační problém s dítětem apod.), neplánované situace apod.

RÁMCOVÝ REŽIM DNE VE TŘÍDĚ MRAVENEČKŮ, BERUŠEK

6:00-8:00	Scházení dětí, volné hry a činnosti
8:00-8:30	Pohybová chvilka
8:30-9:00	Ranní svačina
9:00-9:30	Komunitní kruh, aktivity v koutcích, sebehodnocení dětí
9:30-11:15	Pobyť venku
11:15-12:00	Oběd
12:00-14:00	Odpočinek
14:00-14:30	Odpolední svačina
15:00-16:00	Volné hry dětí, rozcházení

RÁMCOVÝ REŽIM DNE VE TŘÍDĚ SOVIČEK, VČELIČEK

6:00-8:00	Scházení dětí, volné hry a činnosti
8:00-8:30	Ranní svačina
8:30-9:30	Komunitní kruh, pohybová chvilka, aktivity v koutcích činností, sebehodnocení dětí, logopedická či relaxační chvilka

9:30-11:30	Pobyt venku
11:30-12:00	Oběd
12:00-14:00	Odpočinek, od 13:00 individuální činnosti nespících dětí a dětí s odkladem školní docházky
14:00-14:30	Vstávání, dokončování započatých činností
14:30-15:00	Odpolední svačina
15:00-16:00	Volné hry dětí, rozcházení

Vzhledem k nízkým úvazkům nemůže být maximálně omezeno spojování tříd.

Záměr

Využití asistentů pedagoga v provozních podmínkách školy, zbudování společné stálé ložnice v půdních prostorách.

Řízení školy

Úkoly a pravomoci zaměstnanců jsou jasně vymezeny v interních dokumentech školy (povinnosti pro učitelky, pracovní náplně pro provozní zaměstnance).

Na škole je vytvořen funkční informační systém jak uvnitř MŠ, tak navenek. Vnitřní systém je zajišťován formou pedagogických, provozních porad, situačními rozhovory s učitelkami a rodiči. Vzhledem k napnutým úvazkům učitelky nemají možnost si denně předávat informace o dětech. Vnější informační systém spočívá v osvětě na nástěnkách, vydávání článků o aktivitách MŠ ve Velkolosinských pramenech, zveřejňování fotografií a plánování akcí na facebooku, na webových stránkách naší organizace.

Při vedení zaměstnanců školy vytváří vedoucí školy ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení MŠ, respektuje jejich názor. Podporuje spoluúčast všech zaměstnanců na rozhodování o základních otázkách školního programu. Také vyhodnocuje práci všech zaměstnanců a podporuje vzájemnou spolupráci všech pracovníků školy. Celý kolektiv školy pracuje jako tým, aktivně a neformálně spolupracuje s rodiči. Chod školy a pedagogická práce je funkční, vychází z předchozí analýzy s využitím zpětné vazby.

Školní vzdělávací program zpracovávají vedoucí učitelky obou MŠ ve spolupráci s celým kolektivem. Hodnotící a kontrolní činnost vychází z reálné skutečnosti, je smysluplná a užitečná, pokrývající chod celé školy.

Mateřské školy Veverka a Sluníčko spolu vzájemně spolupracují, spolupracují se základní školou, se zřizovatelem, s PPP v Šumperku, s SPC v Mohelnici, místní knihovnou, farností, Therme parkem, klinickým logopedem.

Mateřské školy spolu pořádají společné akce, porady, společně plánujeme. V ZŠ využíváme tělocvičnu, keramickou dílnu, navštěvujeme 1. třídu, pořádáme společná vystoupení. Se speciálními poradnami se telefonicky radíme, konzultujeme, vyvozujeme závěry o dětech. V knihovně pořádáme výtvarné výstavy, chodíme na exkurze. S dětmi navštěvujeme termální bazén v lázních Therme park za symbolickou cenu, lázně nám propůjčují sál ke kulturním akcím. Logopedka Mgr. Rozsivalová na začátku školního roku provádí v MŠ depistáž vad řeči dětí a nesprávně vyslovujícím dětem na naší škole nabízí pravidelnou

nápravu řeči.

Personální a pedagogické zajištění

Mateřská škola Veverka má 7 zaměstnanců, z toho 3 učitelky, 2 asistentky pedagoga, 1 školnici, 1 uklízečku a školního asistenta.

Mateřská škola Sluníčko má 6 zaměstnanců, z toho 3 učitelky, 1 asistentku pedagoga, 1 školnici, 1 uklízečku a školního asistenta.

Všechny učitelky mají odbornou kvalifikaci k výkonu své práce. Pedagogové se dále soustavně vzdělávají formou samostudia, k němuž mají v MŠ příznivé podmínky, a formou volitelných seminářů.

Služby pedagogů jsou rozvrženy tak, aby byla zajištěna péče o děti, jejich bezpečnost a optimalizace provozu. Pedagogové se chovají k dětem laskavě, vstřícně a pozorně, s úctou a empatií reagují na děti plačtivé, s adaptačním problémem, nemocné či děti s poruchou chování.

Specializované služby jako je logopedie, nebo pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami jsou zajišťovány se souhlasem rodičů ve spolupráci s odborníky, a to na základě vzájemné dohody.

Pedagogičtí pracovníci MŠ Veverka	
Vedoucí učitelka	Ivona Kolínková
Učitelky	Bc. Pavla Pospíšilová
	Bc. Šárka Lakomá
	Hana Sládková

Inkluze dětí	Asistenti pedagoga
Č. O.	Anna Harnová

Provozní zaměstnanci	
Školnice	Alena Večeřová
Uklízečka	Hana Mikulcová

Externí lektoři	
Keramika	Lenka Grmelová

Angličtina	Mgr. Kateřina Verebelyová
------------	---------------------------

Pedagogičtí pracovníci MŠ Sluníčko	
Vedoucí učitelka	Dana Machů
Učitelky	Lenka Schubertová
	Kateřina Mádrová

Provozní zaměstnanci	
Školnice	Miluše Ješátková
Uklízečka	Alena Chromiková

Externí lektori	
Keramika	Lenka Grmelová

Inkluze dětí	Asistenti pedagoga
R. B.	Michaela Chaloupková

Spoluúčast rodičů

Jedním z hlavních cílů našeho programu je prohloubení spolupráce s rodiči. Rodiče mají možnost zúčastnit se a spoluorganizovat všechny akce školy.

Na začátku školního roku pořádáme „Seznamovací táborák“, kde se všichni rodiče, zaměstnanci a děti zábavnou formou hlouběji seznámí a naplánují možné akce do budoucna.

Následující akce, jako Drakiáda, Tvoření adventních věnců, Hledání velikonočního zajíčka, Čarodějnice, probíhají v duchu vzájemné spolupráce, nápadů a pomoci. Rodiče pomáhají sponzorsky, pořadatelsky, výrobou pomůcek. Obětavost některých rodičů nezná mezí., čehož si nesmírně vážíme.

Do největší akce na ukončení školního roku, kterou pořádáme obě MŠ společně, se zapojují rodiče, zaměstnanci, bývalí rodiče, sponzoři, obec Velké Losiny, vedení ZŠ, Hasiči. První akce pod názvem „Svatba mateřských školek“, která se konala v červnu 2017, zahájila počáteční spolupráci MŠ Sluníčko a MŠ Veverka. Díky všem jmenovaným si děti měly možnost užít zábavného programu, pasování prvňáčků, grilovaných pokrmů a bohaté tomboly.

Snažíme se podporovat rodinnou výchovu a pomáhat rodičům v péči o dítě, nabízíme rodičům partnerský servis při individuálních konzultacích, chráníme soukromí rodiny a zachováváme mlčenlivost. Příležitostnými rozhovory či třídními schůzkami rodiče získávají informace o svých dětech, o jejich individuálních pokrocích. Poskytujeme informace o dalších možnostech poradenských služeb, včetně alternativních. Rodiče mají možnost podílet se na dění v MŠ, účastnit se různých programů.

Projevili-li zájem, mohou se zapojit do vytváření plánů a programu MŠ. Snažíme se zapojovat rodiče do společných činností (tzv. „domácí úkoly“). Využíváme nabídek rodičů při malých opravách, doprovodu na různé akce, brigádách apod.

Záměr

Rádi bychom v započatém trendu spolupráce i nadále pokračovali. Chtěli bychom dát rodičům prostor pro plánování dalších jimi zvolených akcí. Budeme se snažit propojit spolupráci obou MŠ v co největší míře nejen při společenských akcích, ale i při plánování programu na školní rok.

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

MŠ sídlí v patrové budově se schody již od hlavních dveří, z tohoto důvodu nemůžeme přijímat děti s tělesným postižením, které samy nechodí. Po dohodě s rodiči ovšem můžeme děti zařadit do bezbariérové MŠ Sluníčko, která je součástí naší organizace. Nicméně máme dobré zkušenosti s integrací a inkluzí, která se nás nyní aktuálně týká.

Vnitřní dispozice budovy napomáhají rodinnému charakteru MŠ. Umístění tříd je vertikální. V přízemí se nachází třída Mravenečků, kam docházejí mladší děti, v 1. patře najdeme třídu Soviček, která se skládá z dětí starších.

Šatnu v přízemí mají všechny děti společnou. Ke každé třídě navazuje sociální zázemí, které vyhovuje hygienickým normám, a kuchyňka pro přípravu stravy.

V přízemí najdeme také kancelář vedoucí učitelky a malou třídu, kterou využíváme na logopedii, angličtinu a jiné kroužky.

Složení tříd a zařazení dětí do tříd

Děti rozdělujeme do dvou homogenních tříd dle věku. Třída Mravenečků je zastoupena 24mi dětmi ve věku od 2 – 4,5 let, třída Soviček vzdělává 24 dětí ve věku 4,5 – 6,5 let (z toho 5 dětí má OŠD) a 5 dětí s individuálním vzděláváním.

V MŠ Sluníčko třída Berušek je zastoupena 19 dětmi ve věku 2,5-4,5 let, třída Včeliček vzdělává 19 dětí ve věku 4,5-6,5 let (z toho 10 dětí s OŠD)

Charakteristika tříd

Ve třídě Mravenečků pracují paní učitelky Pavla Pospíšilová a Šárka Lakomá. Jejich spolupráce se datuje od roku 2016/17. Obě zkušené kantorky mají mnohaletou praxi, tudíž se těší dobré kázni dětí. Zároveň uplatňují citlivý a mateřský přístup k dětem. P. Pospíšilová je zaměřená hudebně, zatímco Š. Lakomé je bližší pohybově-dramatická výchova, takže se vzájemně doplňují a všestranně působí na děti. Do třídy dochází integrované dítě s tělesným postižením, o které se stará asistentka pedagoga Anna Harnová.

Třídu Soviček má na starosti Ivona Kolínková, která dříve mnoho let pracovala u starších dětí v MŠ Sluníčko. Díky těmto zkušenostem ví, jak na tyto děti působit. Ve třídě ji střídají

obě učitelky z Mravenečků. Také v této třídě se vzdělává integrované dítě s výchovnými problémy, kterému pomáhá se zařadit asistentka pedagoga Hana Sládková.

Ve třídě Berušek pracuje paní učitelka Lenka Schubertová. Nastoupila k nám v roce 2015, rok po ukončení studia. Postupně získávala zkušenosti a seznamovala se, jak na děti působit a zaujmout jejich pozornost. Je hudebně nadaná a má citlivý přístup k dětem. Do třídy dochází mentálně postižené dítě, kterému pomáhá začlenit se do kolektivu asistentka pedagoga Lenka Chromá.

Ve třídě Včeliček pracují paní učitelky Dana Machů a Kateřina Mádrová. Jejich spolupráce se datuje po odchodu Ivony Kolínkové na místo vedoucí učitelky do MŠ Veverka, od listopadu 2016. Paní učitelka Kateřina Mádrová nastoupila po rodičovské dovolené. Sbírá zkušenosti se staršími dětmi, jelikož před rodičovskou dovolenou pracovala jen s dětmi mladšími. Je všestranná, nápavitá a dokáže si poradit ve všech situacích. Obě učitelky se střídají ve třídě Berušek

Kritéria pro přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání

Vzhledem k nezaplňené kapacitě obou tříd přijímáme všechny děti, které k prvnímu dni nového školního roku již dosáhly věku dvou let.

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

MŠ pracuje jako běžná MŠ, která do svého výchovně vzdělávacího programu zařazuje prvky programu Začít spolu, z kterého vyplývá filozofie školy, kterou je svoboda dítěte, respektování tempa a potřeb dítěte, práce pro radost a vnitřní uspokojení, posilování pozitivních pocitů o sobě i o světě. Celá myšlenka je zastřešena řádem, smyslem pro pořádek a odpovědnost, v šetrném zacházení s předměty, ochranou přírody, kultivovanými vztahy k sobě navzájem, v respektování odlišnosti lidí a v posilování míru na zemi (úcta ke všemu stvořenému).

MŠ při své práci vychází z rámcových cílů předškolního vzdělávání, tzn. snaží se rozvíjet dítě, jeho učení a poznání, vést je k osvojení základů společenských hodnot a schopnosti projevat se jako samostatná osobnost působící na své okolí. MŠ prostřednictvím prvků Začít spolu, velkého podílu her, pohybových, pracovních a tvořivých aktivit usiluje vychovávat svobodné, zodpovědné a samostatné osobnosti, které umí řešit problémy, vzájemně si naslouchat, chrání naši planetu, rozumí okolnímu světu i vesmíru v jeho celistvosti, jsou upřímné a trpělivé, tolerantní, ale zároveň se nebojí říct svůj názor, a proto klade důraz na rozvoj:

- zdravého sebevědomí a sebejistoty dítěte,
- schopnosti dítěte být samo sebou, zároveň se přizpůsobovat životu a soc. komunitě,
- vstřícného a aktivního vztahu ke skutečnosti, poznání a učení,
- vnímavého a otevřeného vztahu k okolnímu světu,
- uplatnění sama sebe ve světě,
- schopnost tvořivě myslet a rozhodovat se,
- schopnost aktivně se učit.

K naplňování těchto cílů MŠ využívá mnoha prostředků, z nichž základním je svobodně zvolená činnost, která vychází z potřeb dítěte, tzn. není nucována zvenčí. V jejím průběhu

dochází ke koncentraci pozornosti dítěte. Prostředí školy pouze podněcuje volbu žádanou činností tím, že je pro dítě optimálně připravené, respektuje jeho spontánní vývoj. Výběr materiálu a metod se podřizuje jeho psychickým projevům.

Při splnění těchto podmínek může dítě získat elementární schopnosti svobodného jednání. Jediným omezujícím momentem je slušné chování a pořádek. Ke svobodě a disciplíně dospívá dítě vlastní aktivitou a tím, že dobrovolně přijímá určitá omezení. Dítě se rozhoduje něco udělat, něco opustit, má svobodnou volbu volit mezi různými alternativami. Vytyčuje si cíle, v duchu prožívá různé možnosti jednání, uvažuje a potom si volí podle okolností strategii, která se mu zdá nejvhodnější. Pedagog dítě neformuje tím, že mu odstraňuje překážky z cesty nebo manipuluje s dítětem, ale dopřává mu čas, vlastní tempo získat vědomosti a poznatky o světě, který ho obklopuje.

Protože dětem předškolního věku je vlastní absorbuje mysl, nepotřebuje se učit prostřednictvím přímé výuky. Třída jim umožňuje pohybovat se, dotýkat, manipulovat a zkoumat. Poskytuje jim svobodu vybrat si vlastní práci bez zbytečného zásahu dospělých. V tomto prostředí se učí pracovat nezávisle, na základě své vlastní iniciativy, která podněcuje soustředění a sebedisciplínu. Bere do ruky věc, která ho oslovuje, přitahuje.

Pracuje se zájmem a se soustředěním, které je dlouhodobé a dosahuje dobrých výsledků, ze kterých má radost. I nadále má zájem pokračovat, protože dosáhlo vlastního uspokojení a úspěchu, tedy volí další činnost. Tato svoboda volby vede dítě k sebezdokonalování a k posilování sebevědomí, důstojnosti a k vytváření pozitivního obrazu o sobě.

MŠ využívá zejména tři prvky – pomůcky, aktivity přirozeného života a komunitní kruh. Naplňování cílů dochází mimo jiné i v koutcích činností:

ŠKOLA	– seznamování s písmeny, čísla, geom. tvary, rozvoj grafomotoriky
KOSTKY	– rozvoj logického a prostorového myšlení, jemné a hrubé motoriky
ATELIÉR	– seznamování s výtvarnými technikami, rozvoj fantazie a tvořivosti
PŘÍRODA	– manipulace s přírodninami, pokusy a objevy, péče o přírodu
ŠIKOVNÉ PRSTÍKY	– rozvoj jemné motoriky při manipulaci s drobným materiálem
DÍLNA	– 3D výrobky z petlahví, roliček, obalů, krabiček, špachtlí, dřívěk, korku
VAŘENÍ	– příprava studených, teplých či pečených pokrmů a nápojů
PÍSEK	– tvoření z písku a přírodnin
DIVADLO	– námětové, napodobivé a dramatické hry

Formy vzdělávání v MŠ

- individuální práce s dětmi – při ranních a odpoledních hrách, v poledním klidu
- spontánní činnosti – ranní a odpolední hry
- skupinová práce s dětmi – pravidelně od 9:30 – 10:30
- řízené činnosti – dramatické hry, pohybové hry, hudebně pohybové hry

Metody práce v MŠ

V MŠ jsou upřednostňovány aktivizující metody prožitkového a kooperativního učení, dále hrou a činnostmi, které jsou založeny na přímých zážitcích dítěte, podporující zvědavost a potřebu objevovat. Dalšími metodami jsou rozhovor, diskuse, situační učení, spontánní

sociální učení, objasňování a pozorování, experimentování a řada dalších činností souvisejících s aktivitami přirozeného života.

Záměr

Doplňovat pomůcky k aktivitám přirozeného života. Do koutku PŘÍRODA pipety, zkumavky, trychtýře, lupy, mikroskop, nádoby různého objemu, smyslové pomůcky, do koutku VARENÍ nádobí, pomůcky k vaření a pečení, do koutku DIVADLO kostýmy, čepičky, dětské nádobíčko a potraviny, do koutku ŠKOLA pomůcky na porovnávání, přiřazování a odhad. Sebevzdělávat se v individualizovaném vzdělávání dětí, výchově dětí s poruchou chování, hyperaktivních dětí, s poruchou pozornosti.

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Integrované pojetí respektuje přirozenou celistvost osobnosti dítěte a jeho postupné začleňování do životního a sociálního prostředí. Jednotlivé obsahy se vzájemně prolínají, prostupují, ovlivňují a podmiňují, a tím ukazují na neustálou přítomnost všech oblastí.

Vzdělávací obsah předškolního vzdělávání je uspořádán do pěti vzdělávacích oblastí, a to biologické, psychologické, interpersonální, sociálně-kulturní a environmentální.

Není důležité, aby se děti naučily, vše, co existuje, ale aby měly dostatek času ponořit se do jednotlivých oblastí. Dětem je potřeba dát detail jako prostředek, aby mohly pochopit celek a naopak (analyticko-syntetická činnost).

Cíle ŠVP se realizují vzdělávacím obsahem. V podmínkách školy se naplňují v průběhu celého dne, a to ve hrách, dále formou aktivit přirozeného života a komunitním kruhem. Oblasti, kterými se děti zabývají, jsou členěny do bloku či témat, vycházejících z praktického života a v návaznosti na životní situace, dobu a tradice národa. Vzdělávací obsah je tvořen šesti integrovanými bloky s podtématy, která nejsou pro pedagoga zcela závazná, mohou se podle situace a okolností měnit, doplňovat či vytvářet nová. Záleží na invenci pedagoga, jeho tvořivosti, ale i na skladbě dětí, s kterými pracuje a v neposlední řadě na nápadech dětí. Dalším důležitým prvkem při tvorbě vzdělávacího obsahu jsou podněty ze strany rodičů.

Vzdělávací nabídka v našem ŠVP tvoří základní pilíř orientace učitelky při vlastní tvorbě třídního vzdělávacího programu. Ten je konkretizován s ohledem na možnosti, přání a charakteristiku dětí. Otvírá prostor pro aktuální situace, náměty dětí a tvořivost učitelky. Při jeho tvorbě učitelka čerpá nejen z nabídky činností příležitostí uvedených v ŠVP, ale využívá i vlastní nápaditosti a kreativity. Vzdělávací obsah zahrnuje všechny oblasti výchovy a vzdělávání dětí předškolního věku. Při každodenní práci s dětmi dbáme na to, aby byly naplňovány hlavní cíle předškolního vzdělávání.

Naší snahou bylo vytvořit integrované bloky tak, aby bezprostředně souvisely s přirozeným životem a s konkrétním prostředím, ve kterém děti žijí a staly se tak přínosem a možností k vlastnímu poznávání, nabývání zkušeností a učení prožitkem.

**„ZPÍVEJME SI, ZPÍVEJME“
ZÁKLADÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA VELKÉ LOSINY
MATEŘSKÁ ŠKOLA SLUNÍČKO
A
MATEŘSKÁ ŠKOLA VEVERKA**

Moto:

***„Zpívejme si zpívejme
a mějme se rádi,
s písničkou je veseleji,
věřtě kamarádi.
Kdo si zpívá, krásu vidí,
nikomu nic nezávidí,
proto všichni písničkou
zaplavme zem celičkou.“***

„TO JE ZLATÉ POSVÍCENÍ“

Charakteristika:

Seznamovat se s různými zvyky a tradicemi nejen u nás, ale i v jiných kulturách. Využívat pohádek a příběhů na daná témata k prohloubení mezilidských vztahů a morálních hodnot. Vyrábět vhodné motivy z nejrůznějších výtvarných materiálů a esteticky zdobit prostředí mateřské školy či školní zahrady. Vnímat radostné pocity, že můžeme potěšit své blízké vlastnoručními dárečky a spolu s příbuznými připravovat a realizovat kulturní a sváteční aktivity a zažít tak pocit sounáležitosti našeho společenství. Osvojit si znalost básní, písní, říkadél, tanečků a dramatických her. Pořádat kulturní vystoupení pro rodiče i veřejnost, mnohdy ve spolupráci se ZŠ.

Témata:

Den dětí, Čert a Mikuláš, Dýňuláci, Vánoce, Loučíme se se školkou, Pletení pomlázek, Den matek, Čarodějky, Velikonoce, Tři králové, Masopust

DVC:

- uvědomění si vlastního těla **5.1.**
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnost, vytváření uvědomění pojmů, mluvního projevu, vyjadřování) **5.2.**
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické) **5.2.1.**
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit **5.2.3.**
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání **5.2.3.**
- vytváření prosocionálních postojů **5.3.**
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách **5.4.**
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat **5.4.**
- rozvoj společenského i estetického vkusu **5.4.**
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám **5.5.**

Očekávané výstupy:

- 5.1. Zvládat sebeobsahu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky
- 5.1. Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- 5.1. Zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, nástroji a materiály
- 5.2.1. Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo a intonaci řeči
- 5.2.2. Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních,

výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických

- 5.2.3. Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, přírodních a kulturních krás i setkávání se s uměním
- 5.2.3. Zachytit a vyjádřit své prožitky
- 5.2.1. Porozumět slyšenému
- 5.2.3. Přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- 5.3. Respektovat potřeby jiného dítěte
- 5.4. Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i dětmi
- 5.4. Vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální
- 5.5. Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se jim

Vzdělávací nabídka:

- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.)
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého

- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod., podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých místa akcí zajímavých pro děti
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)

„JEDE, JEDE POŠTOVSKÝ PANÁČEK“

Charakteristika:

Získávat elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky. Rozvíjet multikulturní výchovu k dětem a lidem na celém světě. Vytvářet vztah ke své obci a zemi. Všimnout si dění i problémů v bezprostředním okolí. Vědět, že každé povolání je prospěšné, chápat význam celoživotního učení pro každého z nás. Posilovat smysl pro povinnost a vážit si úsilí druhých. Využívat informace z knih, encyklopedií a počítače. Vědět o existenci dopravních značek a základních pravidel chování v silničním provozu a poznatky využít v praktickém životě. Mít povědomí o různých nebezpečích, se kterými se děti mohou potkat a jak se těmto nebezpečným vlivům bránit či jim předcházet.

Témata:

Ten dělá to a ten zas tohle, Vesmír, Dinosauři, Moudrá sova, Piráti a námořníci, Jedeme na výlet, Dopravní školička, Výprava za Indiány, Pat a Mat

DVC:

- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí **5.1.**
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu **5.1.**
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření) **5.2.2**
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování) **5.2.2.**
- vytváření základů pro práci s informacemi **5.2.2.**
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci **5.2.3.**
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních **5.3.**
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými **5.3.**

- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije **5.4.**
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností **5.4.**
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách **5.5.**
- poznávání jiných kultur **5.5.**

Očekávané výstupy:

- 5.1. Mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí
- 5.1. Chovat se obezřetně při setkání s cizími a neznámými osobami
- 5.2.1. Sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- 5.2.1. Připravuje se na život v mnohojazyčné evropské společnosti
- 5.2.2. Orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- 5.2.2. Přemýšlet, uvažovat a své myšlenky i úvahy vyjádřit
- 5.2.2. Vnímat, že je zajímavé dovídat se nové věci, využívat zkušenost k učení
- 5.2.2. Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité
- 5.2.3. Podílet se na organizaci hry a činnosti
- 5.3. Odmítnout komunikaci, která je dítěti nepříjemná
- 5.4. Chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- 5.4. Vnímat umělecké a kulturní podněty, hodnotit svoje zážitky
- 5.5. Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických ukázek v okolí dítěte
- 5.5. Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný
- 5.5. Osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi

Vzdělávací nabídka:

- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrožících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování

- námětové hry a činnosti
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií...)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- spontánní hra
- cvičení organizačních dovedností
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity s druhým dítětem i dospělým
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečí
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších

situacích, které mohou nastat

- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších

„POLÁMAL SE MRAVENEČEK“

Charakteristika:

Vést děti k dovednostem pojmenovat jednotlivé části těla, k uvědomění si potřeby pravidelného pohybu, jako součást zdravého životního stylu. V maximální možné míře provádět uvolňovací, protahovací, přirozené i zdravotní cviky s vhodnou motivací tak, aby děti dokázaly vědomě užívat jednotlivé části těla a správně dýchat. Vést děti k výtvarnému vyjádření lidské figury. Pomoci dětem poznávat rozdíly různých lidských ras a získat povědomí o odlišném způsobu života jiných národností. Vést je k cílevědomému rozvoji grafomotorických dovedností vždy s ohledem na vývojové etapy daného věku. Utvářet povědomí o zdravém životním stylu. Vést s nimi dialog o tom, které potraviny tělu prospívají a naopak – průběžné rozhovory o jídle, které dostáváme v MŠ. Přijatou formou odbourávat vybíravost v jídle a odnášení zbytků. Rozvíjet u dětí poznatky o předcházení nemocem, jak mohou tělu pomoci k uzdravení. Jaký vliv má na zdraví člověka sport.

Témata:

Moje tělo a zdraví, Zimní sporty, Sport pro radost a zdraví, Zdravá abeceda, Jíme co je zdravé, Půjdu k zápisu, Každý jsme jiní a přece stejní, 5 smyslových bratříčků, U lékaře

DVC:

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti **5.1.**
- osvojování si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě **5.1.**
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu **5.2.1.**
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení **5.2.2.**
- rozvoj schopnosti sebeovládání **5.2.3.**
- rozvoj kooperativních dovedností **5.3.**
- vytváření povědomí ostatních kultur a národností **5.4.**
- osvojování si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy **5.5.**

Očekávané výstupy:

- 5.1.1. Zachovávat správné držení těla
- 5.1.1. Rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- 5.1.1. Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- 5.2.1. Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky

ve vhodně zformulovaných větách

- 5.2.1. Formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- 5.2.2. Postupovat a učit se podle pokynů i instrukcí
- 5.2.3. Uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- 5.2.3. Rozhodovat o svých činnostech
- 5.2.3. Vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- 5.2.3. Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- 5.3. Chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- 5.4. Uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítnout společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- 5.4. Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- 5.5. Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
- 5.5. Mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se lidé chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- 5.5. Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Vzdělávací nabídka:

- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobní bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)

- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- hry a činnosti ke cvičení různých forem paměti (mechanické i logické, obrazné a pojmové)
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující sblížení dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)

„PACI, PACI, PACIČKY“

Charakteristika:

Poznávání a pojmenovávání věcí kolem nás i z nejbližšího okolí dítěte, jako je prostředí školy, třídy a rodiny. Vytváření citových pout dítěte ke svému okolí, rozvíjení vzájemných vztahů mezi dětmi navzájem, mezi dětmi a dospělými, mezi dětmi a rodiči, mezi dětmi a zaměstnanci mateřské školy. Vést děti k dovednostem vyprávět o místě, kde bydlí, jak se tam cítí, kdo tam se mnou bydlí. Podporovat správnou výslovnost a umění naslouchat druhému. Vést děti k utváření dovedností pojmenovat části bytového zařízení, k poznávání jejich účelu, ale i prostory a vybavení mateřské školy. Využívat a rozvíjet v tomto směru námětové hry. Učit děti popisem obrázku používat prostorové pojmy, číselnou řadu do deseti, pojmy více, méně, časové pojmy (ráno, poledne, večer). Prohlubovat vzájemné vztahy. Různými činnostmi, které jsou pro děti zajímavé usnadnit přechod z domácího prostředí do prostředí mateřské školy.

Témata:

Můj domov, Jak se žije ve městě a na vesnici, Česká republika- naše vlast, Domácí

mazlíčci, Moje hračky, Co děláme celý den, Vesmír

DVC:

- rozvoj a užívání všech smyslů **5.1.**
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu **5.2.1.**
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla **5.2.2.**
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat **5.2.3.**
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod. **5.3.**
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané **5.4.**
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách **5.5.**
- vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí **5.5.**

Očekávané výstupy:

- 5.1. Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- 5.1. Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat chutě, vůně, vnímat hmatem apod.)
- 5.1. Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, s náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- 5.2.1. Učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- 5.2.2. Poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- 5.2.2. Chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, méně, první, poslední apod.)
- 5.2.2. Chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok)
- 5.2.2. Nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- 5.2.3. Respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- 5.2.3. Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném)

a cizím prostředí

- 5.2.3. Prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své efektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, ztlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- 5.3. Navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče. Překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- 5.3. Porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- 5.3. Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- 5.3. Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- 5.3. Uplatnit své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- 5.3. Spolupracovat s ostatními
- 5.4. Chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhého
- 5.4. Porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- 5.4. Vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- 5.4. Utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole, na veřejnosti)
- 5.4. Dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
- 5.4. Zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- 5.5. Zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma i v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)

Vzdělávací nabídka:

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- prohlížení a „čtení“ knížek
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)

- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číslicemi a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné praktické aplikace
- spontánní hra
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení v projevu citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.)
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sama sebe a k odlišení od ostatních
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije- rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat) – mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi a dospělými, kamarádi)
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- běžné každodenní setkávání
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě s pozitivními vzory a chování
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce (a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientaci v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává

- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dětskými srozumitelnými reáliemi o naší republice

„ADÁMKU NÁŠ“

Charakteristika:

Seznámíme se s novým prostředím ve třídách i na školní zahradě. Seznámíme se také se jmény nových kamarádů, značkami dětí a jmény zaměstnanců MŠ. Seznámíme děti s hračkami, pomůckami a místem k jejich uložení. Dodržování smluvených pravidel společného soužití v kolektivu a pravidel chování. Důsledné dodržování základních hygienických návyků a sebeobsluhy. Odloučit se na určitou dobu od rodičů. Vytvářet nové vztahy přátelství, důvěru, pocit bezpečí. Učí se spolupracovat ve dvojicích i skupině. U dětí vytvoříme cit pro spravedlnost a pravdu, vcítit se do pocitů a nálad druhých. Budeme vyhledávat rozdíly mezi prostředím MŠ a rodiny.

Témata:

Truhla plná pohádek, Já a moji kamarádi, Ahoj školko, Ferda a jeho Emušáci

DVC:

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností **5.1.**
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí **5.1.**
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování) **5.2.1.**
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla) **5.2.2.**
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti) **5.2.3.**
- získání relativní citové samostatnosti **5.2.3.**
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat **5.2.3.**
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému **5.3.**
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem **5.3.**
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí **5.4.**
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané **5.4.**
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu **5.5.**

Očekávané výstupy:

- Zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, nástroji a materiály **5.1.**
- Vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru **5.1.**
- Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony **5.1.**
- Pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno **5.2.1.**
- Domluvit se slovy **5.2.1.**
- Rozlišovat některé obrazné symboly a porozumět jejich významu a funkci **5.2.1.**
- Naučit se nazpaměť krátké texty, záměrně si zapamatovat a vybavit **5.2.2.**
- Odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory **5.2.3.**
- Ve známých a opakujících se situacích, kterým rozumí, se snažit ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování **5.2.3.**
- Uvědomovat si svoje možnosti a limity **5.2.3.**
- Navazovat kontakty s dospělým **5.3.**
- Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem **5.3.**
- Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je **5.3.**
- Začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti **5.4.**
- Adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy **5.4.**
- Utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat **5.4.**
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí) **5.5.**
- Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se jim **5.5.**

Vzdělávací nabídka:

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, hody, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)

- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- námětové hry a činnosti
- spontánní hra
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.)
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- aktivity podporující sblížení dětí
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované hrové aktivity (ekohry)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

„NA TÝ LOUCE ZELENÝ“

Charakteristika:

Děti pomocí prožitkového učení budou získávat znalosti, dovednosti o přírodě a jejich změnách. Budou získávat nové poznatky o životě i světě kolem nás. Budou rozvíjet své smyslové vnímání pomocí chutí, vůní, barev i tvarů. Upevňování správného chování k přírodě. Uvědomění si, že člověk může přírodu ochraňovat, spoluvytvářet, ale také ničit.

Pozorování směru větru, jakým způsobem vzniká a kdy může být pro nás nebezpečný. Získávat povědomí o koloběhu vody v přírodě, jak vzniká a v jakých podobách ho na Zemi vidíme. Budeme pozorovat krásy zimy, přiblížíme si hlavní znaky zimního období. Pokusy se sněhem, pozorování jinovatky, vloček, stop ve sněhu.

Témata:

Třídíme odpad – Den Země, Koloběh vody, Větrík Petřík, Vaříme sněhovou kaši, Poslední vlaštovka, Den s Českými lesy, Na poli, Foukej, foukej, větríčku, Jarní květiny, V trávě

DVC:

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí **5.1.**
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí **5.1.**
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu **5.2.1.**
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie **5.2.2.**
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení **5.2.2.**
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti) **5.2.3.**
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.) **5.3.**
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny **5.4.**
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané **5.4.**
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit **5.5.**

Očekávané výstupy:

- Zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí **5.1.**
- Rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí **5.1.**
- Vést rozhovor, formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat **5.2.1.**
- Vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího) **5.2.2.**

- Záměrně se soustředit a udržet pozornost **5.2.2.**
- Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité **5.2.2.**
- Řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně **5.2.2.**
- Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost i její dokončení **5.2.3.**
- Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je **5.3.**
- Spolupracovat s ostatními **5.3.**
- Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných činností, dovedností a technik **5.4.**
- Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi **5.4.**
- Všímat si změn a dění v nejbližším okolí **5.5.**
- Mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se lidé chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí **5.5.**

Vzdělávací nabídka:

- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách

- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované hravé aktivity (ekohry)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

7. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A DĚTÍ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami jsou jejich případné problémy řešeny zohledňováním potřeb, schopností i dovedností těchto dětí. Výběr jednotlivých činností je přizpůsobován tak, aby vždy maximálně vyhovoval specifickým potřebám a celkovým možnostem těchto dětí. Při vzdělávání dítěte s IVP učitelka zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpurná opatření. Podpurná opatření prvního stupně stanovuje mateřská škola. Od druhého stupně podpory jsou podpurná opatření stanovována ŠPZ po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte. Pravidla pro použití podpurných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb. Je výrazně uplatňovaný individuální přístup, učitelky podle potřeby úzce spolupracují s odbornými pracovníky z PPP v Šumperku, z SPC v Mohelnici, klinickou logopedkou Mgr. A. Rozsivalovou.

Důležitou podmínkou úspěšnosti předškolního vzdělávání dětí s SVP je nejen volba vhodných (potřebám dětí odpovídajících) vzdělávacích metod a prostředků, které jsou v souladu se stanovenými podpurnými opatřeními, ale i uplatňování vysoce profesionálních postojů učitelů i ostatních pracovníků, kteří se na péči o dítě a jeho vzdělávání podílejí. Rozvoj osobnosti dítěte s přiznanými podpurnými opatřeními závisí na citlivosti a přiměřenosti působení okolí mnohem více, než je tomu u dítěte, které není ve svých možnostech primárně omezeno. Proto je nutné vytvořit podmínky pro jejich pozitivní přijetí. K tomu je nutné, mimo jiné, navázat úzkou spoluprací s rodiči všech dětí, citlivě s nimi komunikovat a předávat potřebné informace.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP)

- Před zahájením poskytování podpurných opatření prvního stupně zpracuje škola PLPP
- PLPP zahrnuje zejména popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb dítěte, podpurná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory a způsobu vyhodnocování naplňování plánu.

- PLPP škola průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních potřeb dítěte.
- Poskytování podpůrných opatření prvního stupně škola po třech měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Do doby zahájení poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení PPP poskytuje škola podpůrná opatření prvního stupně na základě PLPP.
- S plánem pedagogické podpory seznámí škola zákonného zástupce dítěte a všechny pedagogické pracovníky, podílející se na provádění tohoto plánu.
- Plán obsahuje podpis osob, které s ním byly seznámeny.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování individuálního vzdělávacího plánu (IVP)

- IVP zpracovává škola, vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby dítěte.
- IVP je závazným dokumentem. Vychází ze školního vzdělávacího programu a je součástí dokumentace dítěte ve školní matrice.
- IVP obsahuje údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření.
- IVP dále obsahuje jméno pracovníka PPP, se kterým škola spolupracuje při zajišťování speciálních vzdělávacích potřeb dítěte.
- IVP je zpracován bez zbytečného odkladu, nejpozději však do jednoho měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce dítěte. IVP může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb dítěte.
- Škola seznámí s IVP všechny pedagogy a současně zákonného zástupce dítěte, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem. Poskytování vzdělávání podle IVP plánu lze pouze na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce podle §16 odst. 1.-12-

Mimořádně nadané děti

V případě diagnostikování mimořádného nadání některého z dětí pracovníky školského poradenského zařízení bude při vzdělávání zajišťována podpora a rozvíjení jeho mimořádných schopností vhodnou organizací jednotlivých činností tak, aby nebyla jednostranná a neomezila se pestrost a šíře potřebné vzdělávací nabídky vůči danému dítěti.

Při vzdělávání mimořádně nadaných dětí vychází způsob vzdělávání důsledně z principů individualizace a vnitřní diferenciací. Škola dle individuálních potřeb dítěte zvolí jednu nebo více z těchto pedagogicko-organizačních úprav jeho vzdělávání:

- Individuální vzdělávací plány – doplnění, rozšíření a prohloubení vzdělávacího obsahu
- Zadávání specifických úkolů
- Zapojení do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů

8. EVALUAČNÍ SYSTÉM

Evaluace je proces, který oceňuje kvalitu a vede k jejímu zvyšování. V praxi zdejší MŠ dochází k průběžnému vyhodnocování vzdělávací činnosti, situací a podmínek vzdělávání. Odehrává se v několika na sebe navazujících stále se opakujících fázích (sběr informací

*Základní škola a mateřská škola Velké Losiny, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program předškolního vzdělávání „Zpívejme si, zpívejme“*

o jevu, analýza informací, plán dalšího postupu). Poznatky získané tímto průběžným vyhodnocením nám poskytují zpětnou vazbu o kvalitě naší práce. Pro průběžný sběr dat byla přijata struktura pro vlastní hodnocení školy.

Předmět hodnocení	Účast, odpovědnost	Metody	Termíny
Cíle vzdělávání cíl: zjistit, do jaké míry cíle prolínají celým vzdělávacím procesem	-učitelky -VOP -rodiče	-pozorování, individuální záznamy o dětech -pololetní zprávy tříd -pg. rady – diskuze -rozhovory s rodiči	2xročně 2xročně dle plánu a potřeby průběžně, dle potřeby průběžně, dle potřeby
Podmínky vzdělávání cíl: posoudit jejich funkčnost, účelnost, efektivitu, aktivizaci a stimulaci dětí	-děti -učitelky -VOP -provozní zaměstnanci	-rozhovory, hodnocení, návrhy -dotazník -hospitační činnost -provozní porady	průběžně 1xročně dle plánu hospitací dle potřeby
Soulad programových dokumentů (RVP PV-ŠVP- TVP) a jejich funkčnost	-učitelky -VOP -ČŠI	-analýza programů -komparace -pg. rada- diskuze -inspekční činnost	2xročně 2xročně, dle potřeby dle plánu a potřeby
Průběh vzdělávání Cíl: posoudit přiměřenost metod, aktivizaci dětí a navozování prožitků	-učitelky, děti -učitelky, děti -učitelky -VOP -rodiče	-reflexe vzdělávacího programu -témata, integr. bloky -TVP -ŠVP, hospitace -diskuze-pg. porady	denně 1xměsíčně 2xročně 2xročně, dle plánu a potřeby Průběžně
Výsledky vzdělávání Cíl: posoudit efektivitu předškolního	-učitelky -VOP	-ind. záznamy o dětech -charakteristiky tříd	2xročně 2xročně dle plánu

vzdělávání	-rodiče -ZŠ	-rozhovory -návštěvy	a potřeby příležitostně
Spolupráce s rodiči Cíl: posoudit přínosy pro děti, rodiny, MŠ	-kolektiv MŠ -rodiče	-rozhovory -dotazník rodičům	průběžně 1xročně
Další vzdělávání pracovníků Cíl: posoudit účast na prohlubování vzdělávání a přínos pro MŠ	-učitelky -provozní zaměstnanci -VOP	-přenos poznatků -uplatnění v praxi -pg. a provoz. porady -kontrolní činnost, hospitace	průběžně průběžně dle plánu a potřeby dle plánu a potřeby

9. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET

Předškolní vzdělávání lze organizovat pro děti od dvou let věku. Rámcové cíle a záměry vzdělávání, obsažené v RVP PV, jsou vhodné i pro vzdělávání dětí od dvou do tří let. Je však nezbytné uvědomovat si specifika, související s dosahovanou úrovní ve všech oblastech vývoje dítěte. Dvouleté dítě projevuje velkou touhu po poznání, experimentuje, objevuje. Dvouleté děti se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou. Často vyžadují opakování činností, potřebují pravidelné rituály, zpravidla udrží pozornost jen velmi krátkou dobu. Podmínkou úspěšné pedagogické práce je citlivé přizpůsobování organizace se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností, ponecháním co největšího prostoru pro volné hry a pohybové aktivity. Poznává všemi smysly. Pro dvouleté dítě je zařazení do mateřské školy nejčastěji první sociální zkušeností mimo širší rodinu.

PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET

Předškolní období je zásadní pro utváření celoživotních návyků, respektování pravidel a norem. Pokud se v mateřské škole vzdělávají děti mladší tří let, je nutné zajistit kromě požadavků vymezených v kapitole 7 ještě další podmínky, které reagují na vývojová specifika, individuální potřeby, zájmy a možnosti těchto dětí.

Potřebuje stálý pravidelný denní režim, dostatek emoční podpory, zajištění pocitu bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče, srozumitelná pravidla.

Mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti.

- Ve třídě s věkově homogenním uspořádáním pro dvouleté děti je použito více zavřených, dostatečně zabezpečených skříněk k ukládání hraček a pomůcek než ve třídě s věkově heterogenním uspořádáním. Tím je zajištěna bezpečnost dětí a předkládání přiměřeného množství podnětů pro tyto děti.
- Ve věkově heterogenní třídě jsou pro zajištění bezpečnosti jiným způsobem zneprístupněny bezpečnost ohrožující předměty. Ve třídě jsou nastavena dětem

srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek.

- Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku.
- Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte.
- Šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby.
- Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek).
- Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami.
- Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty.
- Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí.
- Učitel uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá.
- V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.³²

Péče o děti od dvou do tří let musí být organizačně a provozně zajištěna v souladu s platnými právními předpisy.

VÝSTUPY DVOULETÝCH DĚTÍ V JEDNOTLIVÝCH OBLASTECH

Oblast Dítě a jeho tělo:

- chůze do schodů i ze schodů
- překonávání vzdálenosti skokem (již dříve skok na místě, z malé výšky)
- jízda na tříkolce
- stoj na jedné noze
- navlékání korálků, napodobování vertikální, horizontální a kruhové čáry při kresbě
- jíst lžící (nepřevracet ji, nebryndat)
- převléknout se, rozepínat knoflíky
- samostatně použít toaletu, umýt si ruce
- znát a pojmenovat viditelné části těla
- projevovat samostatnost a vynalézavost v sebeobsluze

Dítě a jeho psychika:

- reprodukovat krátké říkanky, básničky (zapamatovat si je)
- sestavit větu (minimálně o třech slovech)
- vyprávět jednoduchý příběh, který vícekrát slyšelo
- chápe pojmy (např. slovo pes neoznačuje jednoho konkrétního psa)

- chápe, že pomocí obrázku může vyjádřit něco konkrétního
- rozlišuje v množině maximálně 4 prvků (když podnět zmizí, hledá jej)
- rozlišuje barvy
- dokáže formulovat svou představu o tom, na co si bude hrát
- mluvit o sobě v první osobě
- znát své jméno, pohlaví, poznat své věci

Dítě a ten druhý:

- půjčit druhému hračku
- znát jména ostatních dětí ve třídě
- spolupracovat s druhými při rozvíjení námětových staveb

Dítě a společnost:

- znát základní pravidla soužití v mateřské škole a dodržovat je
- znát některé lidské činnosti, poznat některá povolání, například podle výrazného oblečení (lékař, policista)

Dítě s světem:

- jmenuje každodenní činnosti a děje, předmět denní potřeby, základní druhy jídel
- dokáže se orientovat v prostoru školky i na zahradě, znát stále místo předmětů ve školce, které používá
- znát běžné dopravní prostředky
- má povědomí o běžných přírodních jevech (slunce, mraky, déšť, vítr, sníh, led,...)
- rozlišuje stromy, keře, květiny (ne však druhy)
- poznává a správně označí běžné druhy ovoce a zeleniny
- pozná druhy zvířat
- rozlišuje základní barvy, tvary, velikosti (třídí, až později pojmenovává)(třídí vždy podle jedné vlastnosti)
- pozná objekty na obrázku
- začíná chápat označení pro časové vztahy (ráno, večer, hned, potom)

OCHRANA PŘED SOCIÁLNĚ – PATOLOGICKÝMI JEVI

1. Pedagogové se snaží ovlivňovat vztahy ve třídě nenásilně prosociálním směrem. Snaží se zachycovat rizikové faktory v chování, podněcují děti ke zdravému životnímu stylu, podporují sociální vazby, vysvětlují dětem přiměřeným způsobem některé prvky xenofobie, nesnášenlivosti.
2. Mateřská škola se snaží předcházet nežádoucím projevům především dostatečně širokou nabídkou činností pro děti v rámci školního vzdělávacího programu, např. práce v komunitním kruhu, spolupráce s Hasiči, Policií, rodinou, předčítání tematické literatury.
3. Mateřská škola je povinna oznámit příslušnému orgánu (OSPOD) skutečnosti, které

nasvědčují tomu, že je dítě týráno nebo zanedbáváno.

4. Pedagogičtí pracovníci a ostatní pracovníci mateřské školy průběžně sledují podmínky a situaci v MŠ z hlediska výskytu sociálně – patologických jevů.
5. Mateřská škola spolupracuje s PPP v Šumperku, SPC v Mohelnici, psychologickou poradnou Morávek, OSPOD v Šumperku a speciální školou Schola Viva v Šumperku formou konzultací a předávání informací, odborných přednášek pro rodiče.